Cod ECLI ECLI:RO:CABUC:2021:185.000665
DOSAR NR.3921/2/2020

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL
Sentinţa civilă nr. 665
ŞEDINŢA PUBLICĂ DIN 23.04.2021
CURTEA CONSTITUITĂ DIN :
PREŞEDINTE: CĂTĂLIN - DANIEL ION
GREFIER: GEORGIANA-DANIELA DINCĂ

Pe rol se află cauza de contencios administrativ şi fiscal, formulată de reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII în contradictoriu cu pârâtul CONDREA ION, având ca obiect „constatarea calităţii de lucrător/colaborator al Securităţii (OUG nr.24/2008)".

Dezbaterile asupra prezentei cereri de chemare în judecată au avut loc în şedinţa publică din data de 09.04.2021, fiind consemnate în încheierea de şedinţă de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta, când Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunţarea pentru astăzi, 23.04.2021, când, în aceeaşi constituire, a hotărât următoarele:

CURTEA,

Deliberând asupra acţiunii în contencios administrativ de faţă, constată următoarele:

Prin cererea înregistrată pe rolul Curţii de Apel Bucureşti – Secţia a VIII-a Contencios Administrativ şi Fiscal, la data de 30.07.2020, sub nr. 3921/2/2020, reclamantul CONSILIUL NAŢIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂŢII a chemat în judecată pe pârâtul CONDREA ION, solicitând instanţei de judecată să constate existenţa calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe pârâtul CONDREA ION, născut la data de 20.03.1963, în Lunca Banului, judeţul Vaslui, fiul lui Neculai şi Dobriţa, domiciliat în sat .... judeţul Vaslui.

În motivarea acţiunii reclamantul a arătat că, în fapt, pârâtul ocupă funcţia de viceprimar al comunei Lunca Banului, judeţul Vaslui. Conform prevederilor art. 3 lit. g), coroborat cu art. 5 alin. 1 teza II din Ordonanţa de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificările şi completările ulterioare, Consiliul Naţional pentru Studierea Arhivelor Securităţii verifică din oficiu, sub aspectul constatării calităţii de lucrător al Securităţii sau de colaborator al acesteia, persoanele care au candidat, au fost alese sau numite în demnităţile ori în funcţiile prevăzute la art. 3

Aşa cum rezultă şi din cuprinsul Notei de Constatare nr. DI/I/170/29.01.2020, domnul CONDREA Ion a fost recrutat pentru supravegherea informativă a colegilor de sectorul zootehnic din cadrul CAP Lunca Banului precum şi a locuitorilor comunei aflat în atenţia organelor de securitate. A semnat un Angajament, atribuindu-i-se numele conspirativ „MACOVEI".

Reclamantul a solicitat să se constate existenţa calităţii de colaborator al Securităţii în ceea ce îl priveşte pe domnul Condrea Ion, analizând relevanţa, în lumina prevederilor art. 2 lit. b din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificările şi completările ulterioare, a materialelor reţinute în Nota de Constatare nr. DI/I/170/29.01.2020.

Astfel, pentru colaborarea prin furnizare de informaţii trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiţii:

1. informaţiile furnizate Securităţii să se refere la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

Prin nota informativă din 12.10.1989, identificată în dosarul persoanei pe lângă care a fost dirijat, olografă, semnată cu numele conspirativ „MACOVEI" informează: „Sursa vă informează despre numitul M. C. din satul Oţetoaia, com. Lunca Banului, are nemulţumiri de modul cum se trăieşte în România şi vorbeşte necorespunzător la adresa partidului şi statului nostru în cadrul anumitor discuţii cu diverşi cetăţeni din satul Oţetoaia", I 182940, f. 17.

De asemenea, prin două note informative semnate cu numele conspirativ „MACOVEI", furnizate la data de 20.08.1989 şi 30.08.1989 de către pârât, este denunţat dr. S.C.:

- "Sursa vă informează că, din discuţiile avute cu dr. S. C. pe data de 18.08.1989 afirma în faţa mea că nu-i place cum sunt interpretate unele probleme pe plan intern şi mai bine ar fi dacă ar interveni şi alte ţări. De asemenea, vă informez că cel în cauză a spus că îl preocupă icoanele vechi pentru că el are ce vedea în ele.", I 6109, f. 122;

- „Sursa vă informează că, din discuţiile avute cu dr. uman de la dispensarul medical Lunca Banului, S.C., acesta a afirmat că nu-i place cum sunt hotărârile date de partid şi de stat, spunând că nu are ce mânca, cu ce să prăjească o mâncare şi nici pe ce servi. De asemenea, în ziua de 29.08.1989, a afirmat în prezenta primarului comunei şi alţi tovarăşi că nu-i place la Lunca Banului pentru că nu sunt oameni cu studii superioare şi toţi care sunt în funcţii de conducere sunt nişte oameni neputincioşi, numai gura este de ei, dar în realitate nu rezolvă nimic.", I 6109, f. 124.

Este de notorietate faptul că Securitatea monitoriza cu atenţie orice comentariu legat de condiţiile de trai din România şi faţă de hotărârile adoptate la nivel de partid şi de stat, cunoscut fiind faptul că regimul urmărea promovarea ideii că statul comunist era form superioară de organizare politică socială, în care toate persoanele aveau un nivel de viaţă ridicat, iar meritul pentru această stare de fapt se datora în exclusivitate partidului şi „conducătorului suprem". În acest context orice contestare a condiţiilor de trai reprezenta o atitudine potrivnică regimului totalitar comunist.

De asemenea, pârâtul sesizează organelor de securitate faptul că persoana pe lângă care fusese dirijat cu sarcini, S.C., este preocupat de „icoanele vechi pentru că are ce vedea în ele", ştiut fiind faptul că statul comunist încerca să îndepărteze Biserica de oameni, menţinând la o cotă cât mai joasă sentimentul religios al populaţiei.

În legătură cu această primă condiţie, se observă că interpretarea teleologică a prevederilor art. 2 lit. b, duce la concluzia că legiuitorul a urmărit să atribuie calitatea de colaborator al Securităţii, persoanelor care, prin denunţurile lor, nu au menajat interesele celor denunţaţi, deşi puteau, şi, mai mult, desconsiderarea acestor interese nu este compatibilă cu principiile moralei publice.

Astfel, delimitând sfera atitudinilor potrivnice regimului comunist, legiuitorul a urmărit ca, pe de o parte, să excludă denunţurile care, de obicei rămâneau fără urmări asupra celui denunţat, şi, pe de altă parte, să excludă şi denunţurile care ar fi putut avea urmări, dar car sunt compatibile cu principiile moralei publice într-o societate democratică.

În consecinţă, dacă denunţarea unei conduite era potenţial nocivă pentru cel denunţat şi, în plus, un astfel de denunţ nu şi-ar mai avea rostul într-o ordine democratică, rezultă că ne aflăm în faţa denunţării unei conduite potrivnice regimului comunist.

O interpretare contrară, restrictivă, care ar înţelege prin „atitudini potrivnice regimului" doar manifestarea explicită a dorinţei persoanei denunţate de răsturnare a regimului comunist, este de neconceput pentru că ar institui o inegalitate de tratament cu privire la persoane care au denunţat în egală măsură atitudini a căror incriminarea era tipică regimurilor dictatoriale (acte normative prin care se reglementau dreptul la liberă circulaţie, condiţiile prin care contactele cu cetăţenii străini erau legale, acte normative prin care se interzicea avortul, etc). Indiferent că ne aflăm în faţa unei delaţiuni care se referea la criticile aduse regimului totalitar, ascultarea emisiunilor posturilor de radio interzise sau la opţiunile religioase, toate aceste conduite fac parte din sfera manifestărilor potrivnice regimului întrucât acestea erau neagreate de regim, îngrădite de acesta în schimb, permise într-o ordine democratică.

Nu se poate retine că furnizarea unor informaţii de asemenea natură nu a fost făcută conştient, având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu

rămâneau fără urmări. Altfel spus, prin furnizarea acestor informaţii, pârâtul a conştientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delaţiunea sa se pot lua măsuri de urmărire şi verificare (încălcarea dreptului la viaţă privată) şi, prin urmare, a vizat această consecinţă.

Reclamantul a indicată că informaţiile furnizate de domnul Condrea Ion au vizat îngrădirea dreptului la viaţă privată prevăzut de art. 17 din Pactul International cu privire la Drepturile Civile Politice şi a dreptului la libertatea cuvântului prevăzut de art. 28 din Constituţia României din 1965, coroborat cu art. 19 din Pactul International cu privire la Drepturile Civile Politice.

În drept, acţiunea a fost întemeiată pe dispoziţiile: art. 3 lit. g), art. 2 lit. b), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanţei de Urgenţă a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar şi deconspirarea Securităţii, aprobată cu modificările şi completările ulterioare, coroborate cu art. 31 alin. 1 şi art. 35 alin. 5, lit. a din Regulamentul de organizare şi funcţionare al C.N.S.A.S. adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum şi pe dispoziţiile articolului 194 al Codului de Procedură Civilă.

În dovedire, reclamantul a depus la dosar înscrisuri.

Cererea este scutită de plata taxei de timbru, conform art. 11 din OUG nr. 24/2008.

Curte a încuviinţat şi administrat proba cu înscrisuri.

Examinând înscrisurile de la dosar, prin prisma dispoziţiilor legale incidente, Curtea constată că pârâtul a furnizat fostei Securităţi informaţii cu privire la activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist, care să vizeze îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului, pentru următoarele considerente de fapt şi de drept:

Cu titlu preliminar, din analiza preambulului şi a prevederilor OUG nr. 24/2008 rezultă că raţiunea adoptării acestui act normativ derivă din necesitatea cunoaşterii de către membrii unei societăţi postcomuniste a fostului regim totalitar, depăşirii nivelului organizatoric, intelectual şi moral impus de un sistem caracterizat prin structuri şi moduri de gândire inadecvate, respectării drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, creării unei culturi politice autentice şi a unei societăţi civilizate, verificării *a posteriori* a comportamentului persoanelor care în prezent candidează pentru sau ocupă demnităţi ori funcţii publice (aflându-se în situaţia de a fi garanţii Constituţiei şi ai democraţiei) ori deţin titluri care implică o dimensiune morală primordială, legea neavând un scop punitiv şi neinstituind o responsabilitate penală a celor în privinţa cărora se va constata că au fost lucrători sau colaboratori ai Securităţii.

Sub aspectul care interesează în cauză, Curtea reţine că OUG nr. 24/2008 urmăreşte scopul de deconspirare, indicat în preambul, a persoanelor care au efectuat activităţile prevăzute de actul normativ respectiv, prin consemnarea publică (publicarea în Monitorul Oficial al României, Partea a III-a, şi punerea la dispoziţia mijloacelor de informare în masă de către reclamantul C.N.S.A.S.) a celor care ocupă demnităţile sau funcţiile enumerate în art. 3, precum şi a celor care îşi manifestă intenţia de a candida pentru alegerea sau numirea în aceste demnităţi sau funcţii publice, actul normativ antrenând doar eventuale consecinţe de ordin moral în privinţa celor care au încălcat drepturi şi libertăţi fundamentale.

Prin urmare, rolul instanţei învestite cu soluţionarea unei acţiuni în constatarea calităţii de colaborator al Securităţii nu este acela de a stabili vinovăţii, de a aplica pedepse şi de a le individualiza, nerealizând o justiţie retributivă, ci doar de a verifica, pe baza copiilor certificate de pe documentele aflate în arhiva reclamantului C.N.S.A.S. şi a probelor administrate de pârât, întrunirea cumulativă a condiţiilor prevăzute de lege pentru existenţa calităţii în discuţie, raţiunea legii şi rolul instanţei fiind în acord cu principiile stabilite prin jurisprudenţa C.E.D.O, ca expresie a celor mai înalte idei despre justiţie şi echitate (a se vedea hotărârea de Mare Cameră pronunţată la data de 16.03.2006 în cauza Zdanoka contra Letoniei; decizia de inadmisibilitate din 22.11.2001 în cauza Knauth contra Germaniei).

Cu alte cuvinte, prin reglementarea prevăzută de OUG nr. 24/2008, legiuitorul a urmărit deconspirarea prin consemnarea publică a persoanelor care au participat la activitatea de poliţie politică comunistă, fără să promoveze răspunderea juridică a acestora şi fără să

creeze premisele unei forme de răspundere colectivă, pentru simpla participare la activitatea serviciilor de informaţii, în condiţiile lipsei de vinovăţie şi a vreunei încălcări a drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în fiecare caz în parte (în acelaşi sens pronunţându-se şi Curtea Constituţională prin decizia nr. 530/09.04.2009, publicată în Monitorul Oficial nr. 430/24.06.2009). Este evident că eventuala neîndeplinire a celor două condiţii prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008 împiedică reţinerea calităţii de colaborator al Securităţii, indiferent de prevederile preambulului.

Potrivit art. 2 lit.b) teza I din OUG nr. 24/2008, în înţelesul acestei ordonanţe de urgenţă, termenul de colaborator al Securităţii are următoarea semnificaţie -persoana care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului.

Dispoziţiile art. 2 lit.b) din OUG nr. 24/2008 mai prevăd că:

- persoana care a furnizat informaţii cuprinse în declaraţii, procesele-verbale de interogatoriu sau de confruntare, date în timpul anchetei şi procesului, în stare de libertate, de reţinere ori de arest, pentru motive politice privind cauza pentru care a fost fie cercetată, fie judecată şi condamnată, nu este considerată colaborator al Securităţii, potrivit prezentei definiţii, iar actele şi documentele care consemnau aceste informaţii sunt considerate parte a propriului dosar.

- persoanele care, la data colaborării cu Securitatea, nu împliniseră 16 ani, nu sunt avute în vedere de prezenta definiţie, în măsura în care se coroborează cu alte probe

- colaborator al Securităţii este şi persoana care a înlesnit culegerea de informaţii de la alte persoane, prin punerea voluntară la dispoziţia Securităţii a locuinţei sau a altui spaţiu pe care îl deţinea, precum şi cei care, având calitatea de rezidenţi ai Securităţii, coordonau activitatea informatorilor.

Curtea constată că pârâtul este menţionat în dosarul de personal nr. R401815, ce conţine fişa acestuia, raport cu propunerea de recrutare aprobat la 25.09.1984, angajamentul pârâtului din 26.09.1984, raport privind modul cum a decurs recrutarea, nota raport privind activitatea desfăşurată din 14.08.1989, note de analiză privind activitatea desfăşurată.

Curtea reţine că pârâtul, născut la 20.03.1963, a semnat un angajament la data de 26.09.1984, fiindu-i atribuit numele conspirativ "Macovei"(filele 21-22 din prezentul dosar).

Potrivit dispoziţiilor art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, colaborator al Securităţii este „persoana care a furnizat informaţii, indiferent sub ce formă, precum note şi rapoarte scrise, relatări verbale consemnate de lucrătorii Securităţii, prin care se denunţau activităţile sau atitudinile potrivnice regimului totalitar comunist şi care au vizat îngrădirea drepturilor şi libertăţilor fundamentale ale omului".

Din analiza înscrisurilor aflate la dosar reiese în mod cert întrunirea primei cerinţe legale, respectiv furnizarea de către pârât organelor de securitate a unor informaţii privind activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist.

În ceea ce priveşte sintagma *activităţi sau atitudini potrivnice regimului totalitar comunist*, Curtea apreciază că, din perspectiva raţiunii şi finalităţii legii, trebuie avut în vedere ceea ce autorităţile regimului comunist considerau, *factum notorium*, ca fiind activităţi şi/sau atitudini potrivnice regimului, întrucât aprecierea proprie a acestora era cea care declanşa luarea de măsuri împotriva persoanelor vizate de delaţiuni, aceste autorităţi fiind cele care defineau în mod discreţionar atât ceea ce era permis, cât şi ceea ce era interzis în societatea românească, fapt caracteristic de altfel tuturor regimurilor totalitare.

Materialele furnizate de pârât pe parcursul colaborării cu organele de securitate, care îndeplinesc prima condiţie impusă de legiuitor, se referă la următoarele aspecte:

- prin nota informativă, datată 12.10.1989, *pârâtul informa Securitatea despre numitul M. C. din satul Oţetoaia, com. Lunca Banului,* că "*are nemulţumiri de modul cum se trăieşte în România şi vorbeşte necorespunzător la adresa partidului şi statului nostru în*

cadrul anumitor discuții cu diverși cetățeni din satul Oțetoaia", I 182940, fila 45 din prezentul dosar;

- prin nota informativă, datată 20.08.1989, pârâtul informa Securitatea că, *din discuțiile avute cu dr. S. C. pe data de 18.08.1989, S.C. afirma în fața sa că nu-i place cum sunt interpretate unele probleme pe plan intern și mai bine ar fi dacă ar interveni și alte țări.* Pârâtul a mai informat că, *de asemenea, a spus că îl preocupă icoanele vechi pentru că are ce vedea în ele*, I 6109, fila nr. 49 din prezentul dosar;

- prin nota informativă, datată 30.08.1989, pârâtul informa Securitatea că, *din discuțiile avute cu dr. uman de la dispensarul medical Lunca Banului, S.C., acesta a afirmat că nu-i place cum sunt hotărârile date de partid și de stat, spunând că nu are ce mânca, cu ce să prăjească o mâncare și nici pe ce servi.* Pârâtul a mai informat că, *de asemenea, în ziua de 29.08.1989, a afirmat în prezența primarului comunei și alți tovarăși că nu-i place la Lunca Banului pentru că nu sunt oameni cu studii superioare și toți care sunt în funcții de conducere sunt niște oameni neputincioși, numai gura este de ei, dar în realitate nu rezolvă nimic*, I 6109, fila nr.50 din prezentul dosar.

Curtea constată că și ce-a de-a doua condiție legală este îndeplinită în cauză, deoarece nu se poate susține că furnizarea unor informații de asemenea natură nu a fost făcută conștient, pârâtul având reprezentarea clară a faptului că relatări ca cele prezentate anterior nu rămâneau fără urmări.

Altfel spus, prin furnizarea acestor informații, pârâtul a conștientizat că asupra persoanei la care s-a referit în delațiunile sale se pot lua măsuri de urmărire și verificare și, prin urmare, a vizat această consecință.

Curtea apreciază că informațiile furnizate de pârât sunt de natură a îngrădi dreptul la viață privată și dreptul la libertatea cuvântului, prevăzute și garantate de Constituția din acea vreme, precum și de pactele și tratatele internaționale la care România era parte.

Față de aceste considerente, având în vedere că în cauză sunt întrunite cumulativ cele două condiții prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008, în temeiul art. 11 din același act normativ, Curtea va constata calitatea pârâtului de colaborator al Securității, reținând că nu se pune problema existenței vreunei cauze de exceptare prevăzute de art. 2 lit. b) din OUG nr. 24/2008.

PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
HOTĂRĂȘTE :

Admite cererea formulată de reclamantul CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIEREA ARHIVELOR SECURITĂȚII, cu sediul în București, sector 3, str. Matei Basarab nr. 55-57, în contradictoriu cu pârâtul CONDREA ION, domiciliat în .... județul Vaslui.

Constată calitatea pârâtului de colaborator al Securității.

Cu drept de recurs în termen de 15 zile de la comunicare.

Cererea de recurs se va depune la Curtea de Apel București.

Pronunțată azi, 23.04.2021, prin punerea soluției la dispoziția părților prin mijlocirea grefei instanței.

PREȘEDINTE, CĂTĂLIN – DANIEL ION

GREFIER, GEORGIANA DANIELA DINCĂ

CONFORM CU ORIGINALUL

ROMÂNIA * CURTEA DE APEL BUCUREȘTI * SECȚIA a VIII-a CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL Nr. 38G1

Red./tehnored. C.D.I. (2 ex.)/18.10.2021

17 SEP. 2024

ROMÂNIA
CURTEA DE APEL BUCUREŞTI
SECŢIA 8 - CAF

Prezenta copie, fiind conformă cu originalul aflat în dosarul acestei instanţe Nr. 3921/2/2020 se legalizează de noi.

GREFIER ŞEF,

S-a anulat chitanţa/foaia de vărsământ Nr. ..../ ....în sumă de scutit .... lei

GREFIER ŞEF,

ROMÂNIA * CURTEA DE APEL BUCUREŞTI * SECŢIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ŞI FISCAL Nr. 38G12

Definitivă prin admiterea excepţiei perimării, cererea fiind perimată conform deciziei nr. 6010/13.12.2023 dr. nr. 3921/2/2020 ICCJ.